

L'Assemblea General fa 75 anys

Què ha aconseguit i què li queda pendent

Aquest últim diumenge va fer 75 anys que el dia 10 de gener de 1946 es va reunir per primera vegada a Londres l'Assemblea General de les Nacions Unides, acabades de formar mesos abans. Aquesta primera reunió establia el que seria el nou ordre mundial de post-guerra, que portava anys concretant-se entre vestidors pels vencedors del conflicte. Aquest nou equilibri mundial prometia ser més democràtic i progressista que els intents previs de la Societat de Nacions.

Dels 50 membres fundadors, a dia d'avui ja s'ha passat als 193 membres de ple dret de l'Assemblea, amb un vot cada un. L'assemblea és, d'aquesta manera, l'òrgan polític del món que representa un nombre més alt d'habitants del planeta, és un veritable Parlament de la Humanitat.

Tot i això, aquest òrgan sempre ha estat molt criticat per la seva manca de poders reals i per la

seva dificultat per prendre accions decidides sobre temes candents. L'Assemblea, és cert, no va ser concebuda com un braç d'acció de la ONU, sinó com el seu nom indica, un cos deliberatiu on tothom tingui una veu i un vot.

Els primers dies de l'Assemblea General van ser el moment de grans declaracions i idealisme, per exemple el 1948 amb la famosa Declaració Universal dels Drets Humans, aprovada per aquest òrgan i el primer document que dota a tots els habitants del planeta dels mateixos drets bàsics, i que tot i no ser vinculant, ha esdevingut la vara de mesura per les mínimes condicions a les s'ha de sotmetre qualsevol humà. Els drets humans continuen sent objecte de discussió i vulneració cada dia, però la validesa o la seva legitimitat està més que establerta.

Els anys següents van estar plens de noves incorporacions i grans accions per part de les Nacions Unides i de l'Assemblea General, com l'any 1950, quan davant la Crisi de Suez, després de l'intent de nacionalització egipci del canal i la subseqüent agressió de França, el Regne Unit i Israel, l'Assemblea General en pes donava suport a la Resolució 377, Units per la Pau, que li permet portar a debat temes que han quedat bloquejats al Consell de Seguretat i recomanar accions col·lectives. Això també representava l'establiment de la primera missió de pau de les Nacions Unides, un dels braços de la organització més importants d'avui en dia i que ha produït resultats en les situacions més difícils de les últimes dècades.

Durant les dècades de Guerra Freda, l'Assemblea General existia com a punt de trobada i espai de debat de totes les potències, als dos costats del Teló d'Acer i malgrat les diferències ideològiques i polítiques. Això va provocar que aquest òrgan, a la vegada que tota la ONU en general, quedés bloquejada per prendre la majoria d'accions proposades, i que excepte en casos concrets de conflicte civil en països del sud global, no pogués avançar en la direcció i amb la determinació i idealisme dels seus primers anys.

Més recentment, iniciatives com els objectius del Mil·lenni, que pretenien posar unes directrius comunes a tot el món per un desenvolupament millor han sorgit de l'Assemblea General. Actualment, s'han renovat en l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible, que posen èmfasis en la visió a llarg termini i l'aposta per combatre el canvi climàtic, la pobresa i l'escassetat de forma coherent. Aquest tipus d'iniciatives i declaracions són a el que aspira avui en dia l'Assemblea, ja que el seu caràcter planetari fa que tot el que en surti tingui una legitimitat global i sigui de consens.

És aquest consens, però, que ha valgut a aquest òrgan moltes de les seves crítiques, per exemple per part de Kofi Annan, ex-Secretari General de la ONU, que li retreia la seva persistència en buscar sempre el mínim comú denominador de tots els

membres per a tots els temes, impedit que mai es pugui dur a terme una acció més decidida o utilitzar una retòrica més punyent encara que sigui amb el suport de la majoria de membres.

Aquest és un debat complex que la ONU ha de posar sobre la taula, ja que per una banda aquest sistema li impedeix implementar solucions a problemes urgents o respondre eficaçment a les crisis del món, però per altre banda, marginar a algun membre aniria en contra del mateix propòsit de l'organització, ja que per funcionar necessita la cooperació de tots els membres. Malgrat tot, això també impedeix que es dugui a terme una veritable funció deliberativa dins l'Assemblea, per evitar crear fricció entre membres o blocs.

Altres crítiques que ha rebut l'Assemblea en els últims anys han estat relacionades a la qüestió del finançament i de les missions de pau, els coneguts casos blaus. Alguns dels membres que aporten més diners, majoritàriament països desenvolupats, han expressat incomoditat en ocasions per la seva falta de pes relativa a països del tercer món que contribueixen molt poc a la organització però representen igualment una gran part de l'Assemblea. Respecte a les missions de pau, fracassos com la invasió de l'Iraq del 2003 o les guerres de Iugoslàvia la dècada anterior han posat en evidència la necessitat de reforma i hi ha hagut veus que han qüestionat fins i tot l'estructura mateixa d'aquestes.

També ha set font de crítiques i debats encesos el tema de la participació com a membres de ple dret a l'Assemblea i a la ONU en general d'aquells països que no són plenament reconeguts per tota la resta de països membres. Dos casos que han estat problemàtics al llarg dels anys han set Taiwan, que la Xina (membre permanent del Consell de Seguretat) no reconeix i reivindica com a part del seu territori, i Palestina, que ha set motiu de discussions diplomàtiques i votacions molt dividides de l'Assemblea, tot i que fins a dia d'avui encara no és Estat Membre de la ONU, sinó Estat Observador No-Membre.

Molts òrgans de repressió política tan internacionals com nacionals han estat durament criticats per la bretxa de gènere que hi existeix. L'Assemblea General ha tingut més d'una presidenta fins a dia d'avui, i nombrosos representants nacionals són dones, però encara s'està molt lluny de la paritat. En aquest sentit, es pot argumentar que l'Assemblea hauria d'actuar com a exemple d'igualtat en la representació política, tal i com ha reclamat als països membres en repetides resolucions i en l'Agenda 2030.

Tots els debats, però, solen portar al mateix lloc: l'Assemblea té una falta de poder real i totes les decisions substancials les prenen *de facto* els membres permanents del Consell de Seguretat, l'òrgan executiu on realment resideix el poder d'actuar pel que fa al manteniment de la pau i la seguretat internacionals.

En aquest sentit s'ha proposat per diferent actors de la societat civil la progressiva transformació de l'Assemblea General en un cos parlamentari que donés veu directament a votants d'arreu del món o als seus legisladors. Un exemple d'aquest model seria el Parlament Europeu, que ha anat guanyat poder durant el procés d'integració europea sent un òrgan representatiu. Aquest tipus de reforma, però, aixeca controvèrsia per qüestions com el finançament o la proporcionalitat de representació,

i queda encara lluny de ser una possibilitat realista a curt termini.

Amb el mateix esperit però en una altre direcció també s'ha plantejat la possibilitat de que altres organitzacions multilaterals regionals o sectorials puguin participar en el procés de l'Assemblea, com podria ser el cas de la UE o l'ASEAN però també del Banc Mundial o l'FMI. La Unió Europea en concret ja ha participat com a organització en alguns processos deliberatius i se li ha permès exercir alguns rols, però mai com a membre de l'Assemblea, i mai ha tingut vot.

Els problemes de l'Assemblea són molts però no són endèmics, i tot apunta a que les Nacions Unides en conjunt estan necessitades de reforma per fer front a els nous reptes de segle XXI, com s'ha evidenciat durant la present pandèmia, on la manca de cooperació internacional i les retòriques nacionalistes han predominat a tot el món, sense que les Nacions Unides aconseguís canalitzar esforços comuns cap a una solució global més efectiva i que no deixés cap país enrere.

Mallol Codony i Busquets, estudiant de Global Studies a la Universitat Pompeu Fabra i en pràctiques a la ANUE.

Publicat per

Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya

Amb el suport de

Generalitat
de Catalunya

* ANUE no es fa necessàriament seva les opinions expressades pels seus col·laboradors.